

Nro. 33.

**A' FELS. AUSTR. CSASZÁR, ES AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.**

Indúlt Bétsből , Kedden Aprilis 25-dik napján,
1809-ik esztendőben.

B é c s .

Az Alsó Austriai Cs. K. Kormányfő az arra, hogy a' mi Littoralénk (tenger partjaink) kikötőkellyei, a' bézarattatás alól feloldoztattak, és az Angliával való előbbeni környülállások visszafeltitottak, ilyen Kerülőirást adaki: —

„E' hónap 20-dikán költ és leérkezett Felséges Udvari Végzés által tudtára adatott ezen Kormányfőnek, hogy ő Felsége meg parantsolta légyen, hogy a' Littorale' kikötőhelyeinek bézarattatósok, mint hogy a' Frantzia országgal való ellenségeskedések elkezdődtek, szünnyön meg, és az Angliával való előbbeni állapot állitafsek helyre. A' melly, hogy mindenek tudják, közönségesé tétettetik. Béts, April. 21-dikén, 1809.

Ötödik Hadi Tudósítás, a' Cs. K. Ar. madiától, a' fő hadi szállásról Landshútból April. 17-dikén 1809: —

„Valamint minden foglyoknak úgy a' Lands. húti lakosoknak is megégygysző szavok szereznt, Frantzia Generális Lefevre 12,000 Bavarusokat a' Monachiumi és Freysingeni vidékeken öszszeseregeltett vala, hogy az Austriai armadiát az általmenetelben Landshútnál tartóztassák.

„A' hidakhoz való menetel azon a' völgytorokon, a' melly a' meredekről a' völgybe vízzen, feltébb bajos; a' hidakat elfzagatták vala, 's az egyenként puskázók (Tirailleurs), a' víznek tulsó partján minden házakat úgy elfoglaltak vala, hogy azokból őket tsak feles számú ágyuk által lehetett kikergetni: nekünk ellenben tsak apró puskagolyobisok zápora alatt lehetett egygyenként minden ágyuinkat a' tsáátzó helyre kiállítani. Ágyuzóink ebben nagy álhatatóságot bizonyítottak; és a' városnak tulsó része egy pár óra alatt már öszszeomólva állott.

„A' szereztsétlen lakosok az omlás' halmain siratják azt a' szomorú állapotot, mellyet ezen szép városra önnön hazájokfiai háritottak.

„Azon Frantzia sugallások, hogy az Austriaiak Bavaríát magokévé tenni, 's annak derek katonáit a' fegyverből kivetkézteni akarnák, vették ezen seregeket a' magok hafzon nélkül való védelmezésekre. Itt is boldogúlt a' Frantzia gonosz tsárdárság abban, hogy idegen vérrel uzsorázzon, és Német atyánkfiainak fegyvereiket szabadtóik ellen fordítsa. — Alig vala az első hid gerendákkal egy kevésse bárokra, azonnal általment az Ötödik sereg élőljáró tsapatja siettséggel az Iser vezén,

's az éjtzakáig űzte az ellenséget. Seregeinket derék buzgóság lelkesíti; az ágyuknak dörgések alatt hadi énekeket énekelnek.

„A' F. M. L. Jelachich előljáró tsapatja tegnap délelőtti 11 órakor bément Monachiumba. A' Király és Királyné, Frantzia oltalom alá szaladtak Augsburgba.

„A' Negyedik sereg elleneállítás nélkül ment által az Iser vizén Dingelfingennél.

„Az Első és Második seregek néhány szereztés özfzetsapás után előnyomúltak Amberghez, Schwannendorfhoz és Kirnhez, Regenskurgtól nem mezfze. Generális Bellegarde nem magasztalhatja elégségeskeppen a' maga seregeinek örvendező bátorságokat, és mérész eltökelttségeket.

Hadi Tudósítás (az Olasz országai Cs. K. seregektől), a' fő hadiszállásról Saciléből, April. 17-kén, 1809: —

„János ö Császári Fő Hertzegsége a' vezérlése alatt lévő armádiával, e' hónapnak 10 és 11-dikén Pontebán, Civitalén, Goritzián által a' Friauliai térségekre, és 13-dikban, néhány helyen való elleneállájután, a' Tagliamentóig előnyomúlt. Az ellenség magát ezen vizen túl vonta vala, olly czélozással, hogy magát a' hátúlról érkező seregekkel özfzetsatolja. Ez az özfzetsatolódás valószággal véghez is ment 14 dikben Sacile mellet melly által az itt lévő ellenséges armádiának ereje öt Osztályokra nevedett.

„April. 14-dikén éjtzaka előnyomúlt ö Cs. Fő Hertzegsége az előlmenő tsapattal Pordenonéig; az armadia több része más nap viradólag indult útnak. Az ellenséges előljáró tsapat' Pordenonében,

armádiájának több része pedig ezen hely és Sacile között Fontana Fredda mellett állott. Ezen napon ütközetre került a' dolog, a' melly két napokig tartott, és véres verekedés után egészzen a' mi nyereségünkel végződött el.

„Az ellenséges armádiát az Olasz Vice-Király vezérelte. A' verekedés olyan kimenetelű lett, hogy az ellenség a' Livenza megett is meg nem állapodhatott, hanem a' Piave felé kényszerítettett magát sietve hátra vonni.

„Az ellenséges hadi foglyok száma már 6 ezerre telt, kik között vannak Paze és Bressan Generálisok; még most is hordják bé őket.

Az elestekből és sebesekből álló vesztes ezen számot jóval fellyül haladja; 16 ágyut és 3 Sast nyertünk.

Az armádia, a' melly a' hegyeken való útozásbeli illy sok inségek után illy fényesen győzedelmeskedett, megtett mindent, a' mit csak a' leg jobb seregektől várni lehet; a' tsatázásban éppen olyan bátorsággal viselte magát, mint a' milyen türedelemmel és álhatatossággal az inségeket fzenvedte. Ágyúzó seregünk magát különösen megköltömböztette, és régi ditsőségét megtartotta.

*

A' Gallitziai Cs. K. Seregek vezére Ferdinand Királyi Fő Hertzeg a' Gallitziai lakosokhoz is intézett egy Proklamatiót, mellyet érzékeny felbuzdulás nélkül olvasni lehetetlen: —

„Warschoui Hertzegségnek Lakosai! —

„Én fegyveres kézzel lépek a' ti vidékeitekre: de tsakúgyan nem úgy, miet ellenségeitek. Azt, hogy a' vezérlésem alatt lévő hadi erőt miképpen fordítsam haszonra, magatokviselete fogja megha-

tározni. En azért menek, vagy hogy benneteket oltalmazalak, vagy pedig hogy tsatázzak vélettek. Tiétek a' válafztás.

„Mi Napoleon Császár ellen tsatázunk, mivel hogy a' hadakozásban reménljük feltalálni azt a' bátorságot, mellyet azon békeféségben, a' melly tsak az ő minden féle ditsőség fjomjuhozó czélozósainak elősegittetésekre fzolgált, hijába reménlettünk; mi tsatázunk ellene, azért, minthogy ő, igazságtalan foglalásainak fzámát minden nap neveli, a' melly foglalást ő, mint láfztik Pólitikai Systemává akar tenni; tsatázunk ellene azért, hogy az ő hadi ereje, mind azoknak a' népeknek erejek által, mellyeket elnyom, és a' maga egyedül való uralkodas fjomjuhozásának megalatsonyított eszközeivé teszen, megnevekedvén, a' mi magunkbanvalófennállásunkat és tulajdonainkat fenyegeti; 's végezetre azért, minthogy mi, önnön Lételünknek bátorságba való helyheztetésével, ezt, egyfersmind azoknak is, a' kik attol megfofztattak, vízfza szerezni, és mindeneket az ő elragadoztatott jusaikba, vízfza tévén, a' rendet és igazságot Európában helyreállítani, 's az olly igen ohajtott tsendefséget meg fundálni, akarjuk,

„De miért hordanók elő mind azokat az indító okokat, mellyek minket a' Napoleon Császár ellen való hadakozásra határoznak? Tudva vannak ezek a' világ előtt! Német ország, Olasz ország, Portugallia, sőt Spanyol ország, ez a Frantzia ország hűséges Szövettségese is! mind ezek megmondják, mind ezek érzik azokat az okokat, melykre nézve mi fegyverhez kapunk.

„Különösen hozzátok fordúlok Warschaui Hercegségnek lakosai! és azt kérdem tőletek: Éltek.é ti

azzal a' szerentsével, mellyet néktek a' Fräntziák Császárja ígért? — A' ti atyátokfainak Madrid köfalai alatt kiontatott vérek, a' ti boldogságtokért folyt.é ki? — Mondjátok meg, mi köze a' Wisztula vizinek a' Tágus vizihez? — A' ti katonáitoknak vitézségek jobba' tette-é a' ti állapotokat? — Igaz az, hogy vitézségeket igen magasztalták! Hanem ne engedjétek, hogy ezen ditsérő magasztalásokkal megtsaljanak: ha szintén igazságos és jól megérdemlett ditséretetek is, tsakugyan még is önnön haszonkeresés szavai ezek. Napoleon Császárnak magának van szüksége a' ti hadi népetekre, nem réátok nézve; ti, a' ti tulajdonotokkal és katonáitokkal nem tsak idegen, hanem önnön hasznotokkal egyátallyában ellenkező haszonnak áldoztok, mint-hogy a' jelen lévő szempillantatban, noha az ő szövetségesei vagytok, segedelem nélkül a' mi nagyobb fegyveres erőnknek kitétetve hagyott benneteket, az alatt, míg a' ti fegyveres seregeteknek színe a' Kastiliai és Aragoniai földet a' maga vérével nedvesíti.

„Warschaui Hertzegségnek Lakosai! megujjítva mondom néktek, mi nem vagyunk a' ti ellenségetek; ne tegyétek ki haszon nélkül való magatok oltalmazása által tortományotokat a' háború pufztításainak! mert én kinyilatkoztatom néktek, hogy ha ellent állatok, a' hadakozásnak minden törvényei szerént fogok banni véletek. Ellenben, ha minket valóságos javatokkal megegygyezőleg mint barátaitokat úgy fogadtok, ő Felsége az Austriai Császár titeket a' maga különös védelmezése alá veszen, és én tölletek egyebet kívánni nem fogok, hanem tsak a' mi fegyvereimnek Bátoróságokra 's armádiámnak tartatására szükséges leszen.

„Költ a' mi fő hadi szállásunkon O d r z y w o l -
ban April. 14. dikén 1809-ben.

„Fő Hertzeg Ferdinand, Vezér Generális.

A' hazafiui nemes lelkűségnek és buzgóságnak
a' következő igen szép példái is, a' Bétsi Udvari
Ujságban fordulnak elő: —

Azt az igazi nagy hazafiui iporkodást, melly
szerént Cseh országnak számos Nemesei arra hatá-
rozták magokat, hogy a' megkülömböztetéssel szol-
gált katonáknak az ő kilépésekkór, mivelni való
földet 's lakhelyet adjanak, egy nevezetlen ma-
radni akaró Cseh uraság ismét 10,000 Forintokat
adott által a' Cs. K. seregek Generalissimussának,
a' melly hazafiui jó tétémént ő Császári Fő Hertzeg-
sége különös megelekedéssel elfogadta a' háládatos
haza nevében.

A' maga Magyar Hazájafiainak minden tekintet-
ben való palléroztatásokon, nevezetesen pedig a'
mezei gazdaság virágzásának nagyobb nagyobb tö-
keltetefségre való emeltetésén törekedő buzgósága
által a' Haza háládatosságát már egészízen megnyert,
's minden tselekedeteiben nagy és nemes, Gróf Feste-
tits György Ur ő Excellenziaja, a' jelen való In-
surrektzióra 500 Huszárt állított és készített ki;
ugyan annyit állit a' Tartalékhoz is. Nemtsak,
hanem az olyan Nemeseinek számokra, kiknek az
Insurrektzióhoz kivántató ló és egyéb készület
szerzés, jofzágaikhoz képpeszt igen terhesen esne,
N. Szola Vármegyében száz ezer Forintot tett le.

Udvari Tanácsos és Cs. K. valóságos Kamarás
Ur Gróf Pallfy Ferdinánd ő Nagysága, azonkívül,
a' mit az Insurrektzióhoz törvényesen adni tarto-

zott, és a' maga Poson Vármegyében tett önként való ajánlásain kívül, a' Cs. K. katonaság számára is különösen 50 lovat adott ingyen, 's a' Monarcha és Haza eránt viseltető buzgó szeretének és hűségének illy szép tselekedettel való megbizonyítása által a' Császár és Király ő Felsége leg nagyobb meglegedését megnyerte.

N. Moson Vármegye azonkívül, hogy 119 lovas katonát állit a' Cs. K. Lovas Regementekhez, és az Insurrektzióhoz az őtet illető részben fellyül hét embert ad, 27,258 mérő gabonát és 30,980 Forintot ajánlott.

Ma jó reggel ismet jöve ki egy fontos Hadi Tudósítás, melynek már ma tsak rövid summáját tehetjük ide: — A' foglyok szava szerént Napoleon Császár e' hónap' 19-dikén megérkezett a' Frantzia armadiához, melly akkor Regensburgnál állott. Heves verekedésre került a' dolog. Az ellenség megveretett. Regensburg 20-dikban kapitulált, a' hol a' 65-dik Fr. Regement, 1800 ember, elfogatott. Marschal Davoust 21-dikben a' 4-dik seregünkre ütött; a' verekedés 12 oráig tartott, Az ellenség itt is vízfza veretett. Mi is sok embert vesztettünk: F. M. L. Lusignan, két Lichtenstein Hertzegek Moritz és Lajos, sebet kaptak. Több Regementjeink elvesztették minden Stábtisztjeiket. — (Az egész Tudósítást meg küldjük a' jövő pénteken).

Jegyzés. — Azon iparkodunk, hogy a' Manifestumot, ma és a' jövő pénteken, mint Tolalékot, egészfszen meg küldhessük a' M. Kurir mellett.